

POTRZĄSNAĆ (8) *vb pf*

o prawdopodobnie jasne (tak w po-).

inf potrząsnąć (2). ◇ *fut* 3 sg potrząśnie (3) [w tym zapis: potrząśnie (2)]. ◇ [*praet* 1 sg m -em potrząsnął.] ◇ *imp* 2 sg potrząśni (2), [potrząśni]. ◇ *con* 3 sg f potrząsnęła (1).

Sł stp notuje, Cn s.v. przesiewam, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. *Posypać, oprószyć; excernere, subcernere Cn* [w tym: *co* (4), *czym* (5)] (6) : zawieźć [pępowinę] załypawczy ono obrzezanie prochem: [...] / każdego pod iedną miarą / Natłukłszy y potrząsnąć wełny kęś: w oliwie rozmoczoney. Także zawieźć dobrze aby nie spadło *FalZioł* V 34v; wybiy cztery iaiá ná rynkę gorącą / potrząśni mąką poki niezgęstnieie *SienLek* 91, 109v; [Iużem łoże moje szkarłatem krwie włafney przykrył / y wonnemi kwiatkami potrząsnął. *BzowRóż* 82].

Zwroty: »[na co] prochem potrząsnąć« (1): Ten plałtr małz tak czynić / wziąć chuftę moczną [...] pomaz po iedney łtronie białkiem cienko / á na ten białek thymi prochy potrząśni á przylož. *FalZioł* III 31a.

[»na wierzchu potrząsnąć«: tedy połyp pżenice [...] ná takim mieyfcu gdzieby lie [żuraw] więcey báwił / á nie zábawiay lie wielkim łypánim / dołyc raz: iedno połypawły [!] pograb / potym ná wierzchu potrząśni trochę *CygMyśl* A3.]

Przen (2) : Tym thedy kftałtem powiedzie Dworzánin páná ku cnotcie / do ktorey cnoty / iż iest trołzkę telkliwa drogá / potrząśnie onę / zieloną trawą / zioły / kwieciem / áby lie nie ták przykra widziáł: to iest raz muzyką / drugi raz koniem / zbroią *GórnDworz* Ee7v; [*Erazmus Roterdamus* pisze:] [...] mendi non nihil aspersitir. To iest: Więcey niż doświadczoná rzecz iest / że miedzy wżemi księgámi / ktorych teraz zbor powłzechny wżywa / zadnych niemáłz tak łpráwionych żeby iych álbo tráfunek / albo cżyia chęć / iáką omyłką nie potrząsnęła. *BudNT przedm* b3v.

2. *Wprawić w ruch [czym]* (2) : Potrząśnie wáckiem / y podniesie go wzgorę. *MWilkHist* Cv.

potrząsnąć czemu (żywotne) (1): Owa iáko powiedam rozum człowieczy ma thyle mocy / [...] iáko ow iezdzieć kthory dobremu koniewi wodzą potrząśnie / wżytko ciało człowiecze wzrúfzyć lie [...] muśi *GórnDworz* Ff5v.

Synonimy: 1. *posypać*, 2. *poruszyć*.

Formacje współrdzenne cf TRZĄŚĆ.

Cf POTRZĄŚNIENIE, **POTRZĘŚNIONY**